

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการออมในประเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จึงได้ศึกษาพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีส่วนกำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือน ผู้ศึกษาได้รวบรวมเอกสารและทฤษฎีต่าง ๆ ที่มีความใกล้เคียงและมีความสัมพันธ์กัน

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 สมมุติฐานรายได้สัมบูรณ์

เคนส์ ได้สร้างฟังก์ชันการบริโภคแสดงความสัมพันธ์เบื้องต้นระหว่างการบริโภคกับรายได้ โดยฟังก์ชันการบริโภคในระยะสั้นของเคนส์ ซึ่งให้เห็นว่า เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นประชาชนมีความโน้มเอียงที่จะใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ประชาชนมีความโน้มเอียงในการออมเพิ่มขึ้นเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น

2.1.2 สมมุติฐานรายได้สัมพัทธ์ (Relative Income Hypothesis)

เจมส์ เอส ดูเซนเบอร์รี่ (James S. Duesenberry) ได้วิเคราะห์และชี้ให้เห็นว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับการบริโภคของตนโดยเปรียบเทียบกับการบริโภคระดับเฉลี่ยในสังคม (Relative Consumption Level) ยิ่งกว่าการบริโภคของตนเองโดยเอกเทศ (Absolute Consumption Level) ทั้งนี้เนื่องจากในสังคมเศรษฐกิจ ผู้มีรายได้ต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยของสังคมจะมีค่า APC สูง เพราะผู้บริโภคเหล่านี้พยายามรักษาระดับการบริโภคของตนใกล้เคียงกับคนทั่วไปในสังคม ส่วนผู้มีรายได้สูงกว่าค่าเฉลี่ยของสังคมจะมีค่า APC ต่ำกว่า

2.1.3 สมมุติฐานรายได้ถาวร (Permanent Income Hypothesis)

มิลตัน ฟรีดแมน (Milton Friedman) ได้ศึกษารายได้ที่เกิดขึ้นจริงและการบริโภคที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งรายได้จริงนั้นแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่เป็นรายได้ถาวร เป็นรายได้ที่มาจากผลตอบแทนของ

ทรัพย์สิน รายได้ส่วนนี้จึงสามารถนำไปใช้จ่ายเพิ่มการบริโภคโดยไม่กระทบต่อทรัพย์สินที่สะสมไว้ ส่วนรายได้ชั่วคราวเป็นรายได้ที่เกิดขึ้นโดยมิได้คาดหมาย หรือเกิดเพียงชั่วคราวซึ่งรายได้ส่วนนี้อาจเป็นบวกหรือลบก็ได้

2.1.4 สมมุติฐานวงจรชีวิต (Life Cycle Hypothesis)

อัลเบิร์ต แอนโด (Albert Ando) และฟรังโก โมดิเกลียนี (Franco Modigliani) ได้มีบทบาทสำคัญในการตั้งสมมุติฐานวัฏจักรชีวิตสาระสำคัญของสมมุติฐานนี้มีว่า โดยทั่วไปบุคคลมักจะมีรายได้ค่อนข้างต่ำเมื่อเริ่มต้นชีวิต และในบั้นปลายของชีวิตเนื่องจากผลิตภาพต่ำ แต่บุคคลจะมีรายได้สูงเมื่ออยู่ในวัยกลางคน ในขณะที่การบริโภคของบุคคลจะอยู่ในระดับค่อนข้างคงที่หรืออาจสูงขึ้นทีละน้อย ทำให้ช่วงเริ่มต้นของชีวิตนั้น บุคคลจะเป็นผู้กู้สุทธิ (Net Borrower) ต่อมาในอายุช่วงวัยกลางคนจะเริ่มมีการออมมากขึ้น เพื่อจ่ายคืนหนี้สิน และจะเก็บออมไว้เพื่อสำรองไว้เมื่อเวลาออกจากงาน และในบั้นปลายชีวิต การออมจะติดลบ เพราะเป็นช่วงที่เกษียณอายุจากการทำงาน

2.1.5 สมมุติฐานอัตราดอกเบี้ย (Interest Hypothesis)

นักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกสันนิษฐานว่า การบริโภคเป็นฟังก์ชันของอัตราดอกเบี้ยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขึ้นอัตราดอกเบี้ยย่อมเป็นการส่งเสริมการออม และกีดกันการบริโภค แต่นักเศรษฐศาสตร์ในช่วงหลังไม่เชื่อในทางทฤษฎี และในกรณีสังเกตและทดลองพบว่า การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยจะส่งเสริมการออม แต่อาจกีดกันการบริโภค แต่อาจจะมีผลตรงกันข้ามได้ ถ้าเอกชนเก็บออมเพื่อที่จะให้มีเงินก้อนหนึ่งในตอนเกษียณอายุ หรือ ณ.ขณะใดขณะหนึ่งเขาจะพบว่าอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าเขาสามารถเก็บออมรายได้ในปัจจุบันในจำนวนที่น้อยกว่าได้ และยังคงบรรลุเป้าหมายของเขา เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าการออมของเขาก็จะได้รับผลตอบแทนสูงกว่าด้วย ดังนั้นการออมจึงเติบโตอย่างรวดเร็วผลลัพธ์คือ สามารถใช้จ่ายในการบริโภคได้มากกว่ารายได้ในปัจจุบัน ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคของครัวเรือน การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยอาจทำให้การบริโภคเปลี่ยนแปลงได้

2.1.6 สมมุติฐานทรัพย์สินสุทธิ (Net Asset)

ทรัพย์สินที่ครัวเรือนครอบครองอยู่ก็มีอิทธิพลต่อการบริโภค ในการพิจารณาทรัพย์สินนี้จะให้ความสนใจในทรัพย์สินสุทธิกล่าวคือ เป็นมูลค่าทรัพย์สินที่หักด้วยหนี้สินแล้ว ทรัพย์สิน

อาจอยู่ในรูปของเงินสด เงินฝากธนาคาร ธนบัตร รถยนต์ บ้าน ที่ดิน เครื่องประดับ เป็นต้น คริวเรือนที่มีทรัพย์สินสุทธิน่าจะทำให้การบริโภคสูงกว่าคริวเรือนที่ไม่มีทรัพย์สิน นอกจากนี้ทรัพย์สินบางชนิดที่เปลี่ยนเป็นตัวเงินได้ง่ายมีสภาพคล่องสูง บางชนิดเปลี่ยนเป็นตัวเงินได้ยาก ต้องกินเวลานาน คริวเรือนที่ครอบครองทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องสูงจึงอาจใช้จ่ายในการบริโภคได้สูงกว่าคริวเรือนที่ครอบครองทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องต่ำ แม้ว่าจะมีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิเท่ากันก็ตาม

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุทธิชัย พิบูลทรัพย์ (2538), ได้ทำการศึกษาการออมของคริวเรือนในสถาบันการเงินไทย ซึ่งได้ศึกษาถึง ลักษณะ แนวโน้ม และปัจจัยที่กำหนดการออมของคริวเรือนในสถาบันการเงินในประเทศไทยเพื่อนำเสนอมาตรการที่เหมาะสมในการเร่งระดมเงินออมภายในประเทศ

ผลการศึกษาพบว่า คริวเรือนเป็นหน่วยเศรษฐกิจที่มีสัดส่วนการออมสูงสุดในโครงการสร้างการออมของประเทศ ปริมาณการออมของคริวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ลดลงส่วนลักษณะการออมของคริวเรือนจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับสถาบันการเงิน และบริการต่าง ๆ ผลการศึกษาแนวโน้มการออมของคริวเรือนในสถาบันการเงินต่าง ๆ พบว่าปริมาณการออมของคริวเรือนในสถาบันเงินทุกแห่งเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในธนาคารอาคารสงเคราะห์ สหกรณ์ออมทรัพย์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ผลการศึกษาด้วยวิธีการทางสถิติโดยการสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อนพบว่า รายได้ของคริวเรือนที่แท้จริง อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของการออม และจำนวนสาขาของสถาบันการเงินมีอิทธิพลทางบวกกับการออมของคริวเรือนที่แท้จริง

สนธยา นริสศิริกุล (2535), การออมและการลงทุนในประเทศจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ปัญหาช่องว่างระหว่างการออมกับการลงทุนยังคงมีตลอดมา ทำให้เกิดการนำเงินลงทุนจากต่างประเทศ ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายในการเร่งระดมเงินออมในประเทศโดยเฉพาะภาคคริวเรือน ให้มีการออมในสถาบันการเงินมากขึ้น เพื่อลดการพึ่งพิงแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศ

ในการศึกษาปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการออมของภาคคริวเรือนไทยพบว่า การออมของคริวเรือน มีเหตุผลในการออมในรูปทางสินทรัพย์ทางการเงิน ส่วนใหญ่จะคำนึงถึงความปลอดภัยและผลตอบแทนจากการออม ส่วนเหตุผลในการออมในรูปเงินฝากกับสถาบันการเงินพบว่า เกิดจากความพอใจในด้านบริการต่าง ๆ และความเสถียรที่อาจเกิดขึ้น สำหรับเหตุผลในการออมนอก

สถาบันการเงินนั้น มีสาเหตุมาจากผลตอบแทน ซึ่งได้รับมากกว่าการออมในสถาบันการเงิน ทางด้านจุดมุ่งหมายในการออมกับสถาบันการเงิน ส่วนมากต้องการออมไว้เพื่อเป็นทุนการศึกษา การรักษาพยาบาล เพื่อให้ในยามชรา และเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์

สำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติทางด้านปัจจัยที่กำหนดการออมภาคครัวเรือนที่มีนัยสำคัญ คือ รายได้ต่อหัวจากแรงงาน อัตราตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์ทางการเงิน และสินทรัพย์ถาวรสุทธิ

ผานิตา ฉันทานุรักษ์ (2533), ได้ทำการศึกษาถึงพฤติกรรมการบริโภคและการออมของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ ปีการเพาะปลูก 2531/32 โดยศึกษาหาปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมการบริโภคและการออมของเกษตรกรผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยฟาร์มละ 30,739.28 บาท ใช้จ่ายในการบริโภคเฉลี่ย ฟาร์มละ 18,584.61 บาท เมื่อหักการบริโภคออกจากรายได้ของฟาร์มที่เหลือจะเป็นการออมของฟาร์มเฉลี่ยฟาร์มละ 12,154.67 บาท ซึ่งในจำนวนนี้เป็นการออมในรูปทรัพย์สินที่ใช้ในครัวเรือนเฉลี่ยฟาร์มละ 1,638.94 บาท และเป็นการออมในรูปสินทรัพย์สภาพคล่องเฉลี่ยฟาร์มละ 6,573.30 บาท และเป็นการออมทางการเงินในรูปอื่น ๆ ที่จะเปลี่ยนแปลงเป็นการลงทุนต่อไปอีกเฉลี่ยฟาร์มละ 3,943.40 บาท สำหรับการบริโภคของฟาร์มเฉลี่ยฟาร์มละ 18,584.61 บาท ร้อยละ 94.51 เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าไม่คงทน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าอาหารและเครื่องดื่มน และอีกร้อยละ 5.49 เป็นการใช้จ่ายสินค้าคงทน จากการศึกษาพบว่า อัตราส่วนการบริโภคต่อรายได้ (Average Propensity to Consume : APC) มีค่าเท่ากับ 0.60 และอัตราส่วนการออมต่อรายได้ (Average Propensity to Save : APS) มีค่าเท่ากับ 0.40

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดพฤติกรรมการบริโภคและการออมได้อาศัยสมมติฐานวัฏจักรชีวิตของ Ando-Modigliani สมมติฐานรายได้ถาวรของ Friedman ที่ปรับปรุงโดย Evans สมมติฐานรายได้เปรียบเทียบของ Duesenberry โดยนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่ทำการศึกษาในการวิเคราะห์ฟังก์ชันการบริโภคได้ศึกษาโดยอาศัยฟังก์ชันการบริโภค โดยถือการออมเป็นส่วนที่เหลือหลังจากหักการบริโภคออกจากรายได้

ผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันการบริโภคตามสมมติฐานวัฏจักรชีวิตของ Ando-Modigliani ปรากฏผลสอดคล้องกับสมมติฐาน โดยมีอัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้จากแรงงาน $(W/Y)^N$ และ W เป็นตัวแปรที่สำคัญในการกำหนดอัตราส่วนการบริโภคต่อรายได้ (C/Y) มากกว่าตัวแปร

อื่น ๆ สำหรับผลการวิเคราะห์สมมุติฐานรายได้ถาวรของ Friedman ที่ปรับปรุงโดย Evans พบว่า ปัจจัยอัตราส่วนรายได้ชั่วคราวต่อรายได้ในปัจจุบัน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการกำหนดอัตราส่วนการบริโภคต่อรายได้ แต่ไม่สามารถหาข้อสรุปได้แน่นอนถึงทิศทางของความสัมพันธ์ที่มีต่ออัตราส่วนการบริโภคต่อรายได้ ส่วนผลการวิเคราะห์ตามสมมุติฐานรายได้เปรียบเทียบของ Duesenberry ปรากฏว่า อัตราส่วนการบริโภคต่อรายได้ในปีที่แล้ว $(C/Y)_{t-1}$ และ อัตราส่วนรายได้เปรียบเทียบ (Y/Y^0) เป็น ปัจจัยสำคัญในการกำหนดอัตราส่วนการบริโภคต่อรายได้ (C/Y) และจากการศึกษาฟังก์ชันการบริโภคต่าง ๆ พบว่า ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคต่อหน่วยสุดท้าย (Marginal Propensity to Consume : MPC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.5817-0.8908 และค่า (Marginal Propensity to Save : MPS) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.1092-0.4182

เมื่อเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันการบริโภคและการออมทั้งสามสมมุติฐานพบว่า สมมุติฐานวัฏจักรชีวิตของ Ando-Modigliani สามารถใช้อธิบายพฤติกรรมการบริโภคและการออมของเกษตรกรที่ทำการศึกษานอกเหนือได้ดีกว่าสมมุติฐานของ Evans และสมมุติฐานของ Duesenberry

ปวีตรา เบญจกุล (2531), ทำการศึกษาถึงผลของการออม และภาษีอากรที่มีต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยพบว่า การสะสมทุนเป็นปัจจัยสำคัญของการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การสะสมทุนจากทรัพยากรภายในประเทศได้จากการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงินออม ซึ่งหากมีการออมภายในประเทศเพิ่มขึ้น จะส่งผลโดยตรงต่อการลงทุน ทำให้การลงทุนขยายตัวสูงตามไปด้วย และในขณะเดียวกันการเก็บภาษีอากร กลับทำให้การลงทุนลดลงทั้งนี้เนื่องจากเงินที่ใช้หมุนเวียนในระบบถูกเก็บไปอยู่ในมือของรัฐบาลในรูปของการจัดเก็บภาษี แต่อย่างไรก็ตามการออมภายในประเทศนั้นได้ทำการศึกษโดยแบ่งออกเป็น การออมโดยสมัครใจ และการออมโดยไม่สมัครใจ การออมโดยสมัครใจได้แก่ การออมซึ่งเกิดจากการลดการบริโภค โดยไม่สมัครใจซึ่งได้แก่ ภาษีอากรทุกรูปแบบที่ จัดเก็บโดยรัฐบาล

โสภณ โรจน์ธำรงค์ (2528), การศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการณ์การออมของครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” นี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่กำหนดพฤติกรรมการณ์การออมของครัวเรือน ซึ่งประกอบด้วย รายได้ จำนวนผู้พึ่งพิง ทรัพย์สินสุทธิ ความแตกต่างระหว่างภูมิภาค อายุของหัวหน้าครัวเรือน ระดับการศึกษา อาชีพ การถือกรรมสิทธิ์ใน

บ้านและที่ดินและการออมทรัพย์กับสถาบันการเงินอันจะเป็นแนวทางนำไปสู่การเสนอแนะนโยบายส่งเสริมการออม

การศึกษาพฤติกรรมการออมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้อาศัยทั้งวิธีการง่าย ๆ โดยใช้ตารางสถิติมาช่วยในการวิเคราะห์ และการสร้างแบบจำลองทางเศรษฐกิจในรูปแบบการเดียวที่อาศัยพื้นที่ ทฤษฎีตามสมมติฐานรายได้สมบูรณ์ สมมติฐานผู้พึงพิง และ สมมติฐานของ Klein-Morgan การประมาณค่าสมการในแบบจำลองได้อาศัยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานั้นได้อาศัยข้อมูลภาคตัดขวางจากโครงการสำรวจเงินออมของฝ่ายวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2523 ในการศึกษาได้แบ่งกลุ่มครัวเรือนออกเป็น 2 กลุ่มด้วยกัน คือ ในเขตเทศบาลและนอกเทศบาล ในแต่ละเขตยังได้แบ่งกลุ่มครัวเรือนออกเป็นกลุ่มย่อย ตามชั้นอายุของหัวหน้าครัวเรือน ชั้นอาชีพ ระดับการศึกษา การถือกรรมสิทธิ์ในบ้าน และที่ดิน และการออมทรัพย์กับสถาบันการเงิน

ผลจากการศึกษาที่สำคัญชี้ให้เห็นว่า รายได้มีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางบวกสำหรับทุกกลุ่มครัวเรือน มีข้อสังเกตว่าสัมประสิทธิ์ของรายได้ และความยืดหยุ่นของเงินออมต่อรายได้มีค่าค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงในการออมจะมากกว่าการเปลี่ยนแปลงในรายได้

การศึกษายังพบว่า โดยทั่วไปแล้วจำนวนผู้พึงพิงมีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางลบ จะมีเฉพาะบางกลุ่มย่อยเท่านั้นที่ผลยังไม่ชัดเจน

ผลจากการศึกษา มิได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ทรัพย์สินสุทธิมีผลต่อการออมอย่างไร กล่าวคือ มีบางกรณีทรัพย์สินสุทธิมีผลต่อการออมเป็นไปตามสมมติฐานของ Klein-Morgan ที่ว่ารายได้มีผลในการกำหนดทิศทางการตอบสนองของการออมต่อทรัพย์สินสุทธิ ขณะที่บางกรณี ทรัพย์สินสุทธิมีผลต่อการออมในทางบวกไม่ว่ารายได้จะน้อยหรือมากก็ตาม ดังเช่นกรณีของครัวเรือนทั้งภาคในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล

นอกจากนี้ ผลจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า หากทางการต้องการส่งเสริมการออม ทางการควรดำเนินนโยบายต่าง ๆ ประกอบด้วย นโยบายรักษาเสถียรภาพของรายได้ นโยบายประชากร และการจ้างงาน นโยบายพัฒนาชนบทและการกระจายรายได้ นโยบายยกระดับการศึกษา และนโยบายกระจายสถาบันการเงินออกสู่ชนบท

นริศ ชัยสูตร (2527), ได้ทำการศึกษาถึงการออม ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การศึกษาของครัวเรือนในฐานะตัวแทนทัศนคติซึ่งอาจจะมีผลต่อการออมได้ทั้งทางบวกและทางลบ ระดับการ

ศึกษาของกลุ่มครัวเรือนจะช่วยเสริมสร้างหรือปลูกฝังทัศนคติของครัวเรือนให้มีวินัยในการใช้จ่าย ก่อให้เกิดการประหยัดในการใช้จ่ายรวม ทำให้ครัวเรือนออมได้มากขึ้น ในอีกทางหนึ่ง ระดับการศึกษาของครัวเรือนอาจจะสร้างทัศนคติให้ครัวเรือนนั้นไม่มีความจำเป็นต้องออมมากนัก เพราะมีความมั่นคงในอาชีพการงานมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาน้อยกว่า

สุจิตรา บัวใบ (2526), ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบทของประเทศไทย ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีสัดส่วนการออมในรูปของการถือสินทรัพย์ทางการเงินในระบบต่อสินทรัพย์ทางการเงินรวมสูงกว่าสินทรัพย์ทางการเงินนอกระบบ ทั้งนี้ยกเว้นในเขตชนบทของกรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัดรอบนอกที่มีสัดส่วนการถือสินทรัพย์ทางการเงินนอกระบบสูงกว่าในระบบ ซึ่งรูปแบบสินทรัพย์ทางการเงินในระบบที่อยู่ในความนิยม ได้แก่ เงินฝากธนาคารพาณิชย์ กรมธรรม์ประกันชีวิต เงินฝากธนาคารออมสิน และสลากออมสิน โดยการออมนั้นมี วัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ เพื่อไว้ใช้ยามชราและเจ็บป่วย เพื่อการศึกษาและป้องกันการศึกษาสูญหาย ส่วนอุปสรรคที่ไม่ทำการออมกับสถาบันการเงินนั้น ได้แก่ รายได้ต่ำ

ติรณ โง้วศิริมณี (2525), ได้ทำการศึกษาผลกระทบของทุนต่างประเทศต่อการออมและการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธี Two-Stage least square พบว่า ทุนต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับการออมและการเติบโตทางเศรษฐกิจ การลงทุนจากต่างประเทศมีผลบั่นทอนการออมของภาคเอกชนการออมรวมและการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก แต่ไม่มีผลกระทบต่อการออมของภาครัฐบาล ในทางตรงกันข้ามหนี้ต่างประเทศของภาคเอกชนกลับมีผลกระทบที่เพิ่มพูนทั้งการออมของภาคเอกชนรวม และการเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ไม่มีผลกระทบต่อการออมภาครัฐบาล เช่นเดียวกับหนี้ต่างประเทศของรัฐบาล มีผลกระทบที่บั่นทอนการออมของรัฐ แต่มีผลเพิ่มพูนการออมภาคเอกชน การออมรวมและการเติบโตทางเศรษฐกิจ

2.3 ระเบียบวิธีการวิจัย

สำหรับการศึกษาคั้งนี้ ได้ทำการออกแบบสอบถามจำนวน 300 ชุด เพื่อทำการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยทำการสุ่มตัวอย่างอย่างมีระบบ (Stratified Systematic Sampling) ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนครัวเรือนในแต่ละแขวงโดยจะครอบคลุมอาณาบริเวณของตำบลต่าง ๆ ตามเขตการปกครองของเทศบาลนครเชียงใหม่ ทั้ง 4 แขวง ดังนี้คือ

1. แขวงนครพิงค์ ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 4 ตำบล มีจำนวนครัวเรือน 15,490 ครัวเรือน
 สุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม 71 ชุด คิดเป็นร้อยละ 23.67
2. แขวงกาวิละ ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 5 ตำบล มีจำนวนครัวเรือน 16,552 ครัวเรือน
 สุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม 75 ชุด คิดเป็นร้อยละ 25.00
3. แขวงศรีวิชัย ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 4 ตำบล มีจำนวนครัวเรือน 18,972 ครัวเรือน
 สุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม 87 ชุด คิดเป็นร้อยละ 29.00
4. แขวงเมืองราช ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 4 ตำบล มีจำนวนครัวเรือน 14,794 ครัวเรือน
 สุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม 67 ชุด คิดเป็นร้อยละ 22.33

การสำรวจข้อมูลจะสุ่มโดยใช้เลขที่บ้านที่เป็นเลขคี่ เมื่อได้รับข้อมูลครบถ้วนจากแบบสอบถามหลัก จะทำการวิเคราะห์สรุปค่าออกมาเป็นร้อยละ และประมวลผลโดยใช้สมการ Multiple Regression

2.4 วิธีการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ในครั้งนี้ได้นำเอาทฤษฎีและผลงานที่ผ่านมาเป็นแนวทางสร้างรูปแบบจำลอง ในรูปฟังก์ชันการออมดังนี้

$$S = f(Y, D, W, A)$$

โดย	S	=	เงินออมของครัวเรือน (บาทต่อเดือน)
	Y	=	รายได้ของครัวเรือน (บาทต่อเดือน)
	D	=	จำนวนผู้พึ่งพิงของครัวเรือน (คน)
	W	=	ทรัพย์สินสุทธิของครัวเรือน (บาท)
	A	=	อายุของหัวหน้าครัวเรือน (ปี)

โดยมีสมมติฐานดังนี้

1. หากกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่ รายได้จะมีผลต่อการออมในทางบวก กล่าวคือ เมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้นการออมจะเพิ่มขึ้นตาม
2. ผู้พึ่งพิงมีอิทธิพลต่อการออม กล่าวคือ ครัวเรือนที่มีผู้พึ่งพิงมากรายจ่ายรวมของครอบครัว

ครัวก็จะสูง หรือการออมจะมีน้อยลง ในทางตรงกันข้ามถ้าครัวเรือนมีผู้พึ่งพิงน้อยราย
จ่ายของครัวเรือนก็จะต่ำ เป็นผลให้การออมสูงขึ้น

3. ทรัพย์สินสุทธิจะมีผลต่อการออมในทางบวก ทั้งนี้เนื่องจากครัวเรือนไม่มีภาระหนี้สิน
ที่ต้องชำระ ซึ่งจะส่งผลให้มีการออมเพิ่มขึ้น
4. อายุของหัวหน้าครัวเรือน ถ้าอายุของหัวหน้าครัวเรือนเพิ่มขึ้นจะทำให้การออมเพิ่มขึ้น
สำหรับการศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มต่าง ๆ นั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะแสดงในรูปร้อยละ

2.5 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้กำหนด
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออม
การบริโภค และทัศนคติของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งได้จากการออกแบบสอบถาม
จากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ข้อมูลที่รวบรวมไว้ในหนังสือ วารสาร
เอกสาร สิ่งพิมพ์ และงานศึกษาวิจัยต่าง ๆ